

Sobre «2001»

Sembla ser que la reposició de «2001, una odissea de l'espai» (Stanley Kubrick, 1968) ha vingut donada per l'èxit aconseguit per certes guerres estellars i certs encontres trifàsics. És a dir, sembla ser que vulguin trobar similituds entres tres pel·lícules, que precisament no tenen res a veure l'una amb l'altra, i que vulguin trobar una raó per a reposar una pel·lícula com «2001» que no n'hi fa falta cap. Es més, seria convenient veure-la regularment perquè tothom es rentés de tanta brutícia que veu per les pantalles.

Doncs bé, si per a la publicitat de «2001» han donat la paraula al guerrer Georges Lucas, ací la donem al Stanley Kubrick: «La pel·lícula està basada en una sola novel·la d'Arthur Clarke («El Sentinella»), però es pot dir que la seqüència amb els monos constitueix una història, la de la lluna una altra, les relacions amb HAL i l'assassinat de HAL són una tercera i el final una quarta. (...) Crec que «2001» és més una història mitològica, que una història de ciència-ficció. Sembla que hi hagi molta ciència-ficció a la pel·lícula, però...»

La inclusió de la paraula «odissea» és simptomàtica: el viatge d'un heroi espacial, acompanyat per un ciclop, que torna i arriba al seu país, al seu destí: l'espai-univers; és l'heroi mitològic modern que aconsegueix la deïtat desitjada i jamai assolida per l'heroi mitològic clàssic.

Està clar que la versió mitològica no és l'única. Se n'hi han trobat de tota mena: filosòfica, teològica, freudiana (a partir del monolit —com a fal·lus i com a símbol del pare— diu un crític francès: «Aqueix pare detestat que tot Edip nen somnia assassinar, però també en igualar tornant-se pare i déu ell mateix») i àdhuc grafològica (les sigles del cervell electrònic HAL, corresponen a les lletres anteriors d'IBM).

Continua dient Kubrick: «...També el que em fascina, és que quan hom prova d'imaginar les capacitats d'intel·ligència dins d'un milió d'anys, s'adona que la vida arribarà a tenir diversos nivells. (...) Jo diria que és un documental màgic en quatre parts. També he provat de fer en certa mesura que no s'hi digui res d'importància en els diàlegs i que tot el que sigui important sigui traduït visualment o en termes d'acció. Això és tot, encara que el final sigui bastant allusiu i que la major part dels espectadors, si se'ls hi demana, són incapaçs d'explicar-ho i amb aquest motiu pregunten què vol significar. Es pot entrar en contacte a nivell psicològic i emocional amb molta gent que, pel seu nivell cultural i per la seva intel·lectualitat, no deurien interessar-se pel tema del film. En canvi reaccionen molt bé i queden molt emocionats.

GLOSES

Ens alegrem de recuperar per la ciutat, aquesta col·laboració interrompuda l'any 37 amb la desaparició del setmanari «La Gralla»

«El senyor del te»

Al nostre carrer de Clavé hi ha un d'aquests establiments moderns de menjar i veure, batejats amb el nom de «Frankfurt», on la gent va per endrapar de pressa, sense entretenir-se a fer-hi petar cap xerrada escadussera.

Asseguda en tamborets, si n'hi ha de disponibles, o bé a peu dret, si cal, enllesteix els entrepens més delectables i diversos. Allí podeu trobar des del catalaníssim i popular pa amb tomàquet i pernil, fins a la més variada barreja de coses apetitoses que us pugueu imaginar.

Demaneu, sinó, simplement un «vals», i entre dues llesques de pa flonjo us portaran ensiam, ou dur, tonyina i pebrot vermell, tot ben sucats amb salsa maionesa. O bé una «hamburguesa» de carn picada i tendra, cuita al vostre gust, amb ensiam i també amb ceba, si és que us abelleix de perfumar-vos-en l'alè. Ja disposeu d'unes sucreses, damunt del taulell, plenes de salsa de tomàquet o de mostassa per fer més saborosa la manduca.

No es parla gaire amb la boca plena, però així i tot, hi ha una bonior de converses que, si són moltes, acaben per esdevenir com un cert brogit, sense estridències, talment un belar apagat de remat humà que va per feina.

Hi acudeix preferentment un reguitzell de jovenetes amb tot de llibres i quaderns a sota el braç, que han acabat les classes del BUP i senten la necessitat de gaudir la pausa d'un relaxament benefactor.

No hi falten tampoc les mares joves i entenimentades que acompanyen els seus fillets per acostumar-los, ja de petits, al contacte humà, a la Fanta i a la mostassa.

Tanmateix, al caient de la tarda, hi fa cap un client insòlit. Es tracta d'un senyor de certa edat que vesteix un complet gris, de bon tall, i camina sense cap pressa. Tot just entrat, ja se sent la veu d'un dependent que crida la comanda habitual: «Un te, sol!».

És el «senyor del té» que cap dia de l'any no hi falta. S'acosta al taulell, s'asseu, si pot, en un tamboret i mira amb delectança com s'apressen a servir-lo: dos platets, una tassa, la tetera i els dos paquets de sucre que li pertocuen. —«Gràcies», diu «el senyor del te». I espera, pacient, que la bosseta del te tenyeixi l'aigua vaporosa. A poc a poc desfà els paquets de sucre, aboca la beguda fumejant dins la tassa, i torna a esperar, ara perquè es refredi un xic l'aromàtica infusió.

Beu a petits glops el te deliciós fins a la darrera gota, es treu de l'armilla les monedes justes, propina inclosa, i les deixa damunt del taulell.

—Adéu-siau!— diu tot somrient a la dependència. Els servents pròxims corresponen al comiat i el regracien.

Aquesta vesprada de novembre ha sortit mandrosament del bar. Feia fred al carrer i una singular boira baixa pixanera s'emparava del paisatge urbà. «El senyor del te», s'ha cordat la gabardina i ha mirat amunt i avall del carrer des del portal. La boira s'havia escampat, densa i humida, i els llums dels aparadors llençaven una claror esmorteïda. I «el senyor del te» ha caigut dins l'encís d'una dolça sensació nostàlgica.

Li ha semblat, per un moment, que era a Londres, immers en la broma espesa tan freqüent a la capital britànica. Però «el senyor del te» ha rebutjat honradament aquella absurda nostàlgia que li entendria l'ànima, perquè s'ha recordat, a temps, que ell a Londres,... no hi ha estat mai.

X i x u

Quan crec que si les mateixes coses fossin dites de forma verbal —per molt ben dites que fossin totes les barreres culturals s'oposarien i rebutjarien aquestes idees.»

«2001» és un film de (re) visió obligada. Una de les millors pel·lícules de tota la història. Una pel·lícula que «no cal tractar d'entendre sigui com sigui. El que cal és, sobretot, veure, escoltar i sentir-la». En el cinema Majèstic.

Lluís Bauxell

Plaça Gran
Publicació
Granollera

Subscriuiu-vos-hi!